

**QORTI CIVILI
PRIM' AWLA**

**ONOR. IMHALLEF
ANTHONY ELLUL**

Seduta tat-28 ta' Settembru, 2012

Citazzjoni Numru. 658/2005

Abba Properties Limited

Vs

Sovereign Caterers Limited

Permezz ta' citazzjoni prezentata fit-12 ta' Lulju 2005 l-attrici qeghda titlob minghand il-konvenuta l-hlas ta' €58,234.33, import ta' cekk datat 15 ta' Mejju 2005 li ma ssarrafx meta gie pprezentat ghall-hlas.

Il-konvenuta wiegbet li:-

1. Fit-28 ta' April 2005 Sovereign Caterers Limited kienet issellfet is-somma ta' €46,587 (Lm20,000)

minghand l-attrici. Ammont li thallas flimkien ma' dejn iehor.

2. L-attrici kienet iddelegat lill-konvenuta biex il-flus jithallsu lil Paul Zerafa u Vincent Borg ghan-nom ta' Francesco Attard, u l-hlas sar. Ghalhekk hemm lok li jissejhu fil-kawza dawn il-persuni.

3. Fis-somma ta' €58,234.33 hemm imghax ta' €11,646.87, u ghalhekk hemm l-uzura.

4. Ghalhekk gialadarba hemm l-uzura, l-obbligazzjoni hi nulla fir-rigward tal-ammont ta' flus li fih imghax iktar milli tippermetti l-ligi (Artikolu 986(2) tal-Kap. 16).

Il-qorti rat ir-rapport li pprezenta l-perit komputista John A. Bonnici¹, u l-atti l-ohra kollha.

Jirrizulta li wara li kienet prezentata l-kawza, intbaghtet ittra legali datata 28 ta' Settembru 2005 ghan-nom ta' Frank Attard, u li biha Ronald Azzopardi giet nformat li s-somma ta' Lm180,000 dovuta lil Attard kellha tithallas lil Vincent Borg u Paul Zerafa li kienu ser jikkomunikaw mieghu ghan-nom ta' Attar. A fol. 20 tal-process hemm kopja tal-iskrittura li Frank Attard kien ghamel ma' dawn il-persuni u fejn jinghad:-

"Hereby appoint Vincent Borg (ID227554M), and Paul Zerafa (ID 148238M) as my lawful attorneys to appear on my behalf and in my interest and to prosecute any lawsuit arising in relation to debts owed by Ronald Azzopardi (700661M) to the principal, presently amounting to one hundred eighty thousand Malta Liri (Lm180,000).". Jinghad ukoll li Attard ser ihallashom kumpens ta' Lm10,000 kif jigbor is-somma kollha.

Sussegwentement Vincent Borg u Paul Zerafa ffirmaw dikjarazzjoni quddiem in-nutar Dr Liza Camilleri² fejn iddikjaraw li kienu rceview minghand Ronald Azzopardi l-hlas kollu li kien dovut lil Frank Attard. Bis-sahha ta' din id-dikjarazzjoni il-kumpannija konvenuta qeghda tippretendi li m'hijiex debitrici tal-attrici.

¹ Prezentat fl-1 ta' Settembru 2011 (fol. 366).

² Fol. 21.

Wara li l-qorti rat l-atti taghmel dawn l-osservazzjonijiet:-

i. Jibda biex jinghad li l-iskrittura li saret bejn Frenc Attard, Vincent Borg u Paul Zerafa, tirreferi ghall-flus li kellhom jinghataw minn Ronald Azzopardi personalment lil Frenc Attard persolament. Fl-iskrittura ma jissemmewx kumpanniji.

ii. Minkejja dak li jinghad fid-dikjarazzjoni datata 6 ta' Frar 2006, Paul Zerafa xehed li qatt ma rceview flus minghand Ronald Azzopardi.

iii. Ghalkemm Vincent Borg ikkonferma li rceview il-hlas ta' Lm95,000 minghand Azzopardi:-

(a) Fi twegiba li hu u Zerafa pprezentaw fit-13 ta' Gunju 2006 ghar-rikors tal-konvenuta prezentat fil-15 ta' Meju 2006³, iddikjaraw fost'affarijiet ohra:-

*"Illi in effetti huwa veru illi l-istanti inghataw id-delega mis-socjeta attrici kif spjegat pero peress li l-esponenti ma rnexxilhomx jigbru ebda flus, din id-deroga giet debitament revokata kif del resto jista' jikkonferma il-Professor Ian Refalo."*⁴.

(b) F'ittra legali datata 14 ta' Jannar 2008 mibghuta ghan-nom ta' Paul Zerafa u Vincent Borg lid-difensur ta' Attard, jinghad:-

"Ngharrfek illi Ronald Azzopardi ghadu ma hallas xejn mill-ammont ta' Lm180,000 li kellu jaghti lill-klijent tieghi."

(c) Fil-21 ta' Jannar 2008 Vincent Borg u Paul Zerafa ffirmaw dikjarazzjoni quddiem l-avukat Dr John Refalo fejn iddikjaraw li:-

"qeghdin jircievu s-somma ta' elf lira maltin ghas-saldu tax-xogholijiet kollha li ghamlu in konnessjoni mal-prokura

³ Fol. 26.

⁴ Fol. 29.

msemmija u jiddikjaraw li ma ghad fadallhom l-ebda pretensjoni fil-konfront tal-werrieta ta' Frank Attard.

L-istess Vincent Borg u Paul Zerafa jiddikjaraw li jafu li l-imsemmija prokura giet itterminata u jikkonfermaw id-dikjarazzjoni mibghuta mill-avukat Jose Herrera tal-14 ta' Jannar 2008.”.

Ifisser li regghu ikkonfermaw li ma rceview l-ebda hlas minghand Azzopardi. Dan apparti li ghall-qorti m'huwiex verosimili li kienu ser joqghodu b' Lm1,000 jekk verament gabru Lm95,000 minghand Azzopardi, meta l-kumpens kellu jkun ta' Lm10,000 ghas-somma ta' Lm180,000. Vincent Borg ma ta l-ebda spjegazzjoni ta' x'kienet irraguni ghalfejn thallsu biss fil-21 ta' Jannar 2008 ghax-xoghol li ghamlu, meta qal li fis-6 ta' Frar 2006 irceview l-ahhar pagament li kien ta' Lm7,500.

Dak li xehed Vincent Borg hu kontradett ghal kollox mill-imsemmija dokumenti.

iv. Meta l-qorti ghamlet paragon bejn dak li qal Borg fl-affidavit u meta xehed in kontro-ezami, ma temminx il-verzjoni tieghu. Minkejja l-intervall qasir bejn id-data li hemm fuq l-affidavit (9 ta' Frar 2010) u meta xehed il-qorti (1 ta' Lulju 2010), id-deposizzjoni li ta quddiem il-qorti ma tirriflettix ic-certezza tal-fatti kif rakkontati fl-affidavit tieghu. Bizzejjed jinghad kif ix-xhud ma kienx kapaci jaghti spjegazzjoni kif f'iktar minn okkazzjoni kien ddikjara li ma rcieva l-ebda hlas minghand Azzopardi.

v. Ronald Azzopardi qatt ma ta rendikont ta kif hallas is-somma ta' Lm95,000 lil dawn it-tnejn min-nies. Fir-rendikont li pprezenta illimita ruhu biex ighid li hallas Lm95,000 lil Vincent Borg u Paul Zerafa. Il-qorti kienet tippretendi li jaghti taghrif dwar kif saru l-pagamenti. Il-qorti tara wkoll stramb kif meta kienu jsiru dawn l-allegati pagamenti, Azzopardi ma kienx jinsisti ma dawn it-tnejn min-nies li jinghata ricevuta. Certament li kien fl-interess suprem ta' Azzopardi li jkollu prova dokumentarja tal-hlas li kien qed jaghmel lil tnejn min-nies li ma kienx jaf. Dan iktar u iktar jekk wiehed kellu jemmen dak li qal Vincent

Borg li Azzopardi kien ikun “.....*inkwetat meta jaghtina l-flus u ma naghtuhx ricevuta.*”⁵. F’dan ir-rigward Azzopardi xehed li lil dawn it-tnejn min-nies kien hallashom Lm95,000, u “.....*l-ikbar inkwiet li kelli cekkijiet ma jaccettawx u riedu cash bil-fors.*”⁶. Jekk hu hekk iktar u iktar kien jinsisti li jinghata ricevuta jekk verament hallas.

vi. Ronald Azzopardi lanqas ma ta spjegazzjoni kif irnexxielu jsib likwidita’ bizzzejjed biex ihallas Lm95,000 f’perjodu ta’ 4 xhur. Dan meta ftit xhur qabel hu stess ammetta li l-kumpannija konvenuta ma kellix flus biex thallas il-pagi, u kien ghalhekk li rrikorra ghand Frenc Attard biex jghinu finanzjarjament. Indikazzjoni li tkompli ssahhah il-fehma tal-qorti li l-verzjoni ta’ Azzopardi m’ghandix mis-sewwa.

vii. Mill-provi jidher li l-flus li jirreferi ghalihom ic-cekk oggett ta’ dawn il-proceduri, ittiehdu minn *kont overdraft* li kellha l-attrici mal-*HSBC* (071-087209-001). Wara li ttiehdet is-somma ta’ Lm20,000 fil-kont kien ghad hemm Lm4,200 disponibbli. Fil-perjodu bejn 28 ta’ Settembru 2005 u s-6 ta’ Frar 2006 ma jirrizultax li f’dan il-kont gie depozitata somma flus ekwivalenti ghad-dejn li l-attrici kellha mal-bank. Fuq bilanc ta’ probabilita l-qorti hi tal-fehma li jekk kif qal Borg thallset is-somma komplessiva ta’ Lm95,000 fl-imsemmi perjodu, Frenc Attard kien ser jiddepozita bizzzejjed flus fil-kont *overdraft* biex jaqta’ d-dejn li kellu mal-bank u li sal-bidu ta’ Frar 2006 kien fl-ammont ta’ Lm20,702⁷. Jirrizulta li l-uniku depozitu li sar kien ta’ Lm5,394.71 fit-8 ta’ Novembru 2005, u dan permezz ta’ cekk. Ghalkemm m’hemmx prova min kien hareg ic-cekk, ma setax kienet il-konvenuta ghaliex jekk ghall-grazzja tal-argument biss wiehed kellu jemmen lil Azzopardi u Borg, flus kontanti thallsu lil Attard.

F’dawn ic-cirkostanzi l-konkluzjoni tal-qorti hi li ma temminx il-verzjoni li ta Azzopardi u Borg. Il-qorti m’hijjex tal-fehma li ghandha taghmel xi ezercizzju li jwassal ghal tfassil ta’ *transaction history* tal-flus li ghaddew matul is-

⁵ Affidavit, fol. 126.

⁶ Fol. 105.

⁷ Fol. 305.

snin bejn il-partijiet, Frenc Attard u Ronald Azzopardi. Li jinteressa lill-qorti ghal finijiet ta' din il-kawza hu jekk is-somma ta' Lm25,000 li jirreferi ghalihom ic-cekk mahruga mill-konvenuta, thallsux. Il-qorti hi moralment konvinta li l-hlas ma sarx.

Ghal dak li jirrigwarda l-eccezzjoni tal-konvenuta li fis-somma ta' Lm25,000 hemm inkluz Lm5,000 imghax ghall-perjodu ta' 17 il-jum⁸, l-attrici strahet fuq ic-cekk. Mill-atti jirrizulta li:-

a. Minn *overdraft account* li l-attrici kellha mal-*HSBC* (071-087209), fit-28 ta' April 2012 ittiehdet is-somma ta' Lm20,001.50⁹. Minn dokument li pprezenta Ronald Azzopardi jirrizulta li dakinhar stess il-bank hareg bank draft ghas-somma ta' Lm20,000. Is-somma ta' Lm1.50 tirreferi ghal spejjez tal-bank¹⁰. Il-qorti temmen li dan inghata lil Azzopardi in kwantu r-ricevuta relatata mal-bank draft qeghda fil-pussess tieghu.

b. Minn rendikont tal-kont fuq imsemmi jirrizulta li l-attrici kellha facilita' bankarja sa Lm30,000¹¹. Meta fit-28 ta' April 2005 inhargu l-flus kien ghad fadal bilanc ta' Lm4,200. Jekk il-konvenuta nghatat Lm25,000, x'inhil r-raguni ghalfejn il-bank draft ma kienx ghal iktar gialadarba kien ghad hemm is-somma ta' Lm4,200 disponibbli ? L-attrici ma tat l-ebda taghrif dwar dan.

c. Permezz ta' nota prezentata fit-28 ta' Lulju 2010 l-attrici pprezentat kopja ta' skrittura datata 28 ta' April 2005, li tidher iffirmit minn Ronald Azzopardi, fejn jinghad:-

“Jiena Ronald Azzopardi numru tal-karta tal-identita 700661(M) niddikjara li rcevejt is-somma ta' ghoxrin elf liri maltin (Lm20,000) bhala self minghajr imghax minghand Francis Attard numru tal-karta tal-identita 2366.

⁸ Artikolu 986: "(2) *Bla hsara ghad-disposizzjonijiet ta' l-artikolu 1852 u, kull disposizzjoni ohra ta' dan il-Kodici jew ta' xi ligi ohra, kull obbligazzjoni ghall-hlas ta' mghaxijiet f' izjed minn tmienja fil-mija fis-sena hija wkoll nulla ghal dak li hu zejzed.*"

⁹ Fol. 290.

¹⁰ Ara dokument a fol. 17.

¹¹ Fol. 290.

*Is-sur Ronald Azzopardi, qed jidher ghan-nom tal-kumpannija Sovereign Hotels Ltd u jiddikjara li din is-somma tithallas mhux iktar tard min nhar it-28 ta' Gunju 2005.*¹².

Ghalkemm jista' jigi propost li l-qorti m'ghandix tistrieħ fuq il-verzjoni ta' Ronald Azzopardi meta tqies li pprezenta Dok. SC4 fl-isforz tieghu biex jikkonvinci lill-qorti li l-konvenuta hallset lura d-dejn, u liema dokument il-qorti hi moralment konvinta li ma jirriflettix il-verita, jibqa' l-fatt li mic-cirkostanzi fuq imsemmija l-qorti hi moralment konvinta li fis-somma reklamata hemm inkluza Lm5,000 imghax għall-perjodu bejn it-28 ta' April 2005 u l-15 ta' Mejju 2005. Dan ifisser imghax iktar milli tippermetti l-ligi u għalhekk dik is-somma ma tistax tintalab il-hlas tagħha. Hu minnu li fil-mori tal-kawza miet ir-rappreżentat tal-kumpannija attrici. Madankollu jibqa' l-fatt li qabel miet Frenc Attard kellu kull opportunita li jagħti l-verzjoni tieghu. Fil-5 ta' Mejju 2006 kienet ipprezentata t-twegiba guramentata, filwaqt li saret seduta quddiem l-Assistent Gudizzjarju fit-22 ta' Settembru 2006 li għaliha attenda wkoll Attard. Il-fatt li Attard baqa' ma tax il-verzjoni tieghu għaliex lehaq miet, ma jistax ikollu effett negattiv fuq it-tezi tal-konvenuta.

Fl-ahharnett il-qorti tirreferi għall-ahhar parti tan-nota ta' sottomissjonijiet li pprezentat il-konvenuta fil-5 ta' Gunju 2012. Wara li nġhalqu l-provi, il-konvenuta qegħda ssostni li s-self ma sarx mill-attrici u ma sarx favur il-konvenuta. L-argumenti tal-konvenuta huma għal kollox mingħajr bazi meta tqies:-

- i. Eccezzjonijiet ma jistghux jingħataw permezz ta' nota ta' sottomissjonijiet.
- ii. Mill-provi rrizulta li kienet l-attrici li harget il-flus.
- iii. Azzopardi qal li l-flus talabhom biex ihallas il-pagi tal-impjegati. Mill-provi ma rrizultax li Azzopardi jinnegozja jew ihaddem in-nies f'ismu personali. Dan appartni li fl-iskrittura a fol. 350 jingħad car hu tond li Ronald Azzopardi qieghed jidher għal Sovereign Hotels Ltd.

¹² Fol. 350.

iv. Ic-cekk fih innifsu jikkrea relazzjoni kuntrattwali in kwantu hu dokument ta' kreditu (ara sentenza **Marlene Vella et vs Avukat Dottor Antoine Gambin et** deciza mill-Prim'Awla¹³ fis-26 ta' April 2001). B'dak ic-cekk il-konvenuta kienet qeghda tirrikonoxxi li hi debitrici tal-attrici u c-cekk kien bizzejjed biex tinholoq relazzjoni guridika bejn il-partijiet fil-kawza.

Ghal dawn il-motivi l-qorti qeghda taqta' u tiddeciedi l-kawza billi:-

- 1. Tichad l-ewwel u t-tieni eccezzjoni;**
- 2. Tilqa' t-tielet u raba' eccezzjoni fis-sens li fis-somma li tippretendi l-attrici hemm inkluzja s-somma ta' hdax-il elf sitt mija u sitta u erbghin ewro u sebgha u tmenin centezmu (€11,646.87) imghax, u dan kontra l-ligi;**

u ghaldaqstant tikkundanna lill-konvenuta biex thallas lill-attrici s-somma ta' sitta u erbghin elf hames mija u sebgha u tmenin ewro u sebgha u erbghin centezmu (€46,587.47), bl-imghax b'seħ mill-15 ta' Mejju 2005.

Spejjez jinqasmu in kwantu ghal 80% a karigu tal-konvenuta u 20% a karigu tal-attrici.

< Sentenza Finali >

-----TMIEM-----

¹³ Imhalled R. Pace.